

ГОД ВЫДАНЬЯ ПЕРШЫ

АСОБНЫ НУМАР 40 ГРОШ.

11

ГУМЯРЫСТЫЧНАЯ 2-Х ТЫДНЕВАЯ ЧАСОПІСЬ.

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
ВІЛЬНЯ, Завальная вуліца, № 7
Беларуская Кнігарня. «МАЛАНКА»

№ 5
1 САКАВІКА
1926 г.

ПАДПІСНАЯ ЦАНА:
на 1 год 8 злот.
„ паўгоду 4 „
„ тры мес. 2 „
„ адзін м. 1 „
За граніцу: на год—три
далиры, на паўгоду—1 д.
150 цэнт.

62546

Польскі дыплёмат: Пусьцеце мяне „хамы праклятыя“, — я прадстаўнік вялікае 27-м мільённае Польшчы, а дзеяля таго, павінен заніць сталае месца ў Лізе Народаў!

Нацыян. меншасці: Дудкі, браце, — дай нам перш усё, што нам па праву належыцца, а то храк падзярэм, а ня пусьцім.

Рад-бы ў рай ды грахі ня пускаюшь!

(Суч сная „Каробочка“)

Скышынскі:

Ой, паўнёсенка ты, скрыначка
Загранічных пашпартоў;
Пажалей мяне ты, Францыя,
Бо у Лігу я гатоў.

Там сядзесь я буду з Англіяй,
На немца скоса паглядаць,
Мусаліняга крывавага
У чорны ручкі цалаваць.

Як надоўга там расьсядуся,
На ўвесь съвет я закрычу:
„Ціха, меншасьці праклятыя,
„Бо галовы вам скручу!“

Англія:

Ціха, ціха, не расходзься так, —
Невялікі яшчэ пан!
Съвет пазнаў твае ўсе хітрыкі
І хлусьню тваю — абман.

Лепей зубы сашчаміўши
Ты сядзеў-бы і маўчаў,
І куды цябе ня просяць
Свайго носа ня суваў!

Бо ў сваім уласным краі
Ты ня можаш ладу даць,
А бярэшся прагавіта
Цэлым съветам кіраваць!

Нацыянальныя меншасьці:

Не, брат, стой! куды съпяшаешся?
Нас ты хочаш аблінуць, —
Хоць дробным макам рассыпаешся,
Месца ў Лізе не дадуць!

Скышынскі (плача):

„Захацеў я ў Лігу,
„Але далі фігу;
„Мяне нідзе ня пускаюць, —
„Паеду у... рыгу!..

авец лінка

Я. М.

Съмейся, браце!

Съмейся, браце беларусе,
Сум далоў гані!
Не кажы: „я ўсіх баюся“...
Вечна не стагні.

Не паможа бядзе гора,
Ліха не памрэ.
Годзі з сълёз рабіці мора,
Засъмляцца трэ‘,

Каб развеяць непагоду
Нашага жыцьця,
Каб у рогаце свободу
Нам пачуць хаця!

Бо съмляцца толькі й можа
У съвеце чалавек.
А ці-ж наш народ прыгожы
Зложаны з калек?

Не! мы людзі, браце мілы,
Людзі, як і ўсе,
Тыя, хто нас часам сілай
Цісьне і трасе.

Не дарма-ж мы і гаруем —
Лепшы лёс куём,
Ліха съмехам зачаруем,
Песьняю даб'ём.

І народзіца вось доля
Лепшая для нас
Прыдзе веселасьць і Воля
У недалёкі час.

І пад новых песьняў гукі,
Крышачку пазней,
Засъмляцца дзеці, ўнукі
Нашыя вальней.

Краўцоў Макоў.

ЖАРТЫ.

Ня слухае.

Матка: Глядзі, Сымонька, ня будзь такой натуры, як твой татка, — калі дзе трэба, дык цмокні пана ў ручку... бо помні, што ласкавае цялятка дзъве маткі съсе!

Сын: Ці ж праўда? А я чую, што ўсіх тых дурных машына парэзала, што паном, папом, ксяндзом у рукі цалавалі, дык і я баўся, каб і са мной тое ня сталася, — хай яму лепей тая рука адсохне, калі я...

— Не, сыночак, нічога злосцяй ня зробіш, усюдых трэба пакорай...

— Але вун наш конь буланы занадта пакорны, — дык у хамуце ходзіць!

???

— Што трэба зрабіць, каб спалянізаваць беларусаў?

— Перад усім трэба іх зазнёміць прымусова з нашай вы-

сокай асьветай і нашымі заходня эўрапейскімі інстытуцыямі, а калі гэта будзе немагчыма, можна будзе пашыраць асьвету ў крымінале, турмах, Лукішках, паліцэйскіх і вайсковых пастарунках, дык у іншых установах і ўсюды трэба старацца, каб ясна ўваччу рабілася беларусам...

Кун.

Грамадзянне!

Рэдакцыя стараецца з кожным нумарам паляпшаць „Маланку“, але цяжкае матар'яльнае становішча гэтаму на перашкодзе. Дык падлісвайцеся самі і захочвайце сваіх суседзяў да падпісі.

Хай пашыраецца Ваша родная „Маланка“. (Падлісная цана на тры месяцы — 2 злотыя).

Адрэс: Вільня, Завальная вул. № 7
Рэдакцыя „Маланка“.

Сварка.

Ганна з Мартай мелі сварку.
— Ты дурніца! — Ты ведзьмарка!

— Така сама, дабрадзейка!
Слухаў чорт вось гэта, слухаў.
Дый матаў сабе на вуха
І шапнуў праз зубы, ледзве:
«Ну і ведзьмы-ж вы абедзьве!»

П. М.

УСЕ ЛАЮЦЬ.

У Варшаве праходзіць вуліца міністар Грабскі і бачыць, што натаўп абступіў нейкага арыштованага:

— Пусьцеце яго! пусьцеце! — кричаць.

Зацікаўлены міністар затрымаўся і пытаецца ў паліцыянта:

— За што арыштавалі гэтага ягамосця?

— Ен лаяў парадкі і дзяржаву...

— Няпраўда! — кричыць на-таўп, — ён лаяў толькі Грабскага!

— Какі так, дык можаце яго пусьціць. Мяне і без таго ўсе лаюць.

„Зіз“.

„Грамадзкая“ Кнігарня.

Калісі я напісаў поэму.

Надрукавалі...

Але таму што ў выдавецства гатоўкі не хапала на тое, каб ёю выплаціць мне гонорар, дык я мусіў згадзіцца на гэткія варункі:

Выдавецства плаціць мне, што можа, а рэшту ўмоўлене сумы маецца сплаціць праз „сваю“ кнігарню, як толькі будзе праданы пэўны лік экзэмпляраў надруковане поэмы на патрэбную суму.

І гэта добра. Кніжкі таксама — капітал...

Прайшло два гады. Настаў агульны эканамічны крызыс, які мяне дапёк хіба наймацней за кожнага з грамадзян Рэчыпаспалітай.

Бо я грамадзянін, але так сабе нейкага III гатунку. Па мэтрыцы — праваслаўны, па нацыянальнасці — беларус, па пераконаньнях...

Але-ж тпру!..

Далёка запісаўся.

Лепей прамаўчаць...

Іду да пана Кнігара, да нашага грамадзкага кнігаря, пастаўленага ведаць справамі нашае беларускае Кнігарні ў самым належным грамадзкім парадку.

— Так і так, — кажу, — пане Кнігару.

Крызыс.

Безрабоцье.

Недаед.

Нуда.

Ёсьць тут недзе за Вамі г. знач. за Кнігарнію рахуначак. Заплацеце, што можаце. Колькі там разыишлося мае поэмы?

— Ды цяпер усё жыцьцё масль... Э, ды что

я хацеў сказаць,—нудзьліва адказваў п. Кнігар,— усё жыцьцё цяпер — поэма. Гэта-ж ня жарт. Во, во, во!..

Пачаў мне паказваць кнігар розныя „наказы платнічэ“.

На маё шчасце, ў Кнігарню зайшла адна з галаваў Выдавецства. А кнігарня наша лічылася ўласнасцю гэтага выдавецства.

Я ізноў спачатку: — Крызыс і г. д. Эксцэленцыя, ратуй!

Галава паважным тонам дала зразумець кнігару, што мне выплаціць трэба. Няшмат-жа там..

Кнігар дакляраваў .. калі першага... Праўда, што пасьля даклярованага першага, месяца цераз пайтара я адтрымаў ад яго на... цукер і гарбату.

Скумячыўшы гроши, я ўцешыўся, што ўжо лёд пайшоў — выплата гонорару пачалася.

Але ў туно-ж нач прысыніўся мне п. кнігар. Куды падзелася яго флегматычнасць?

Вясёлы, адважны, шустры і хітры, як ліс, ён стаяў за сваім прылаўкам у „сваёй“ кнігарні і моцна некаму гразіў абедзьвюма, паднітымі ўгару, рукамі:

— Што, — кричэў п. кнігар. — Фігу вам... Выдавецства? Якое выдавецства? Кнігарня мая! Забірайце сабе свае кніжкі, якіх я яшчэ не пасьпей прадаць! А мне што? Кватэра мая, патэнт мой, падаткі я плаціў. А ці плаціў хто мне? Я-ж служыў, служыў у Выдавецстве. Некалькі гадоў! Дзе мая пэнсія?

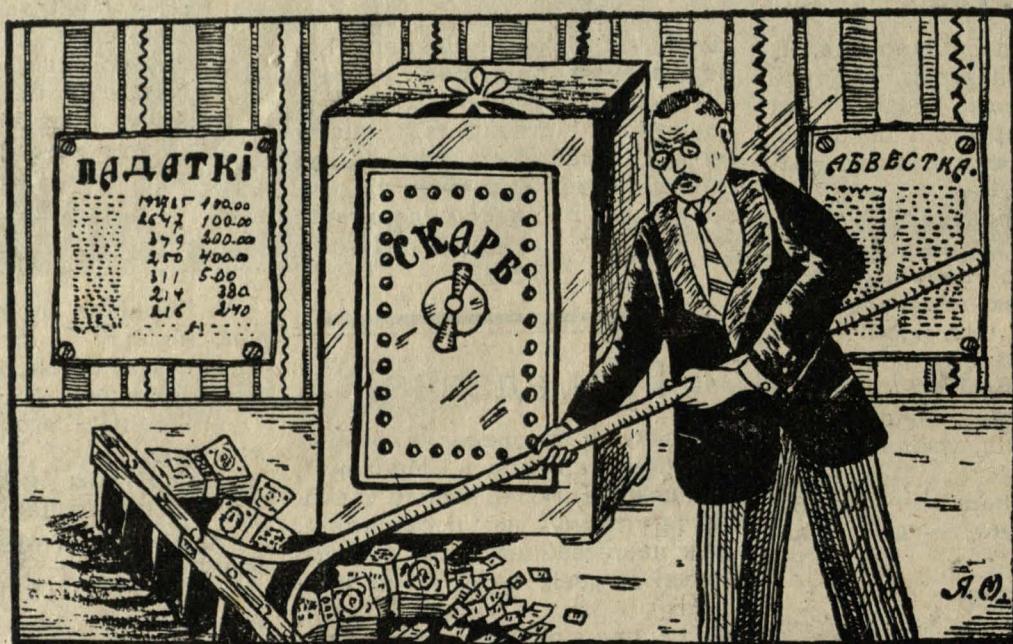
У глухой провінцыі, у адзінотнай хатцы прабудзіў мяне сывіст ветру, ўдарыўшага ў вонкі.

Я пачасаў патыліцу й падумаў:

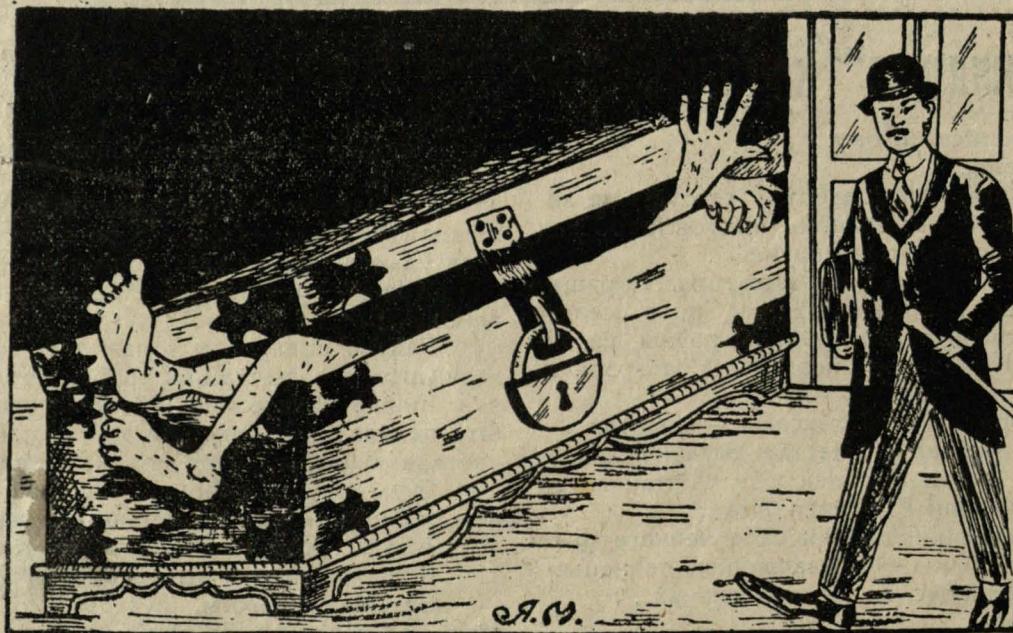
— „Бывай! ты, мілая поэма!“...

Звончык,

Нічога у Польшчы не паправілася...

Быў міністар Грабскі, што падаткі зграбаў...

... а пасьля настаў міністар Скшынскі, што замкнуў у скрынку.

Як у хас разумеюць „пажскую гутарку“.

Вязе сялянін гонты, а насустрэч едзе пан.

— Звруць з дрогі! — гукае пан.

— Не, ня вельмі дорагі, трох злотых за капу.

— Сконт ты? — пытае пан.

— Але, алё, паночку, за гонты! — адказывае сялянін.

— З якай ты всі? — пытае пан сярдзіта.

— Дзе там у чорта ўсе, яшчэ за трох вазы не забярэш!

— З дарогі зъедзь, доўганосы! — злое пан.

— Калі ласка! — адказаў селянін і ўзяў свой нос ды павярнуў у старану кажучы:

— Ездзь, панок, калі табе мой нос перашкаджае!

M.

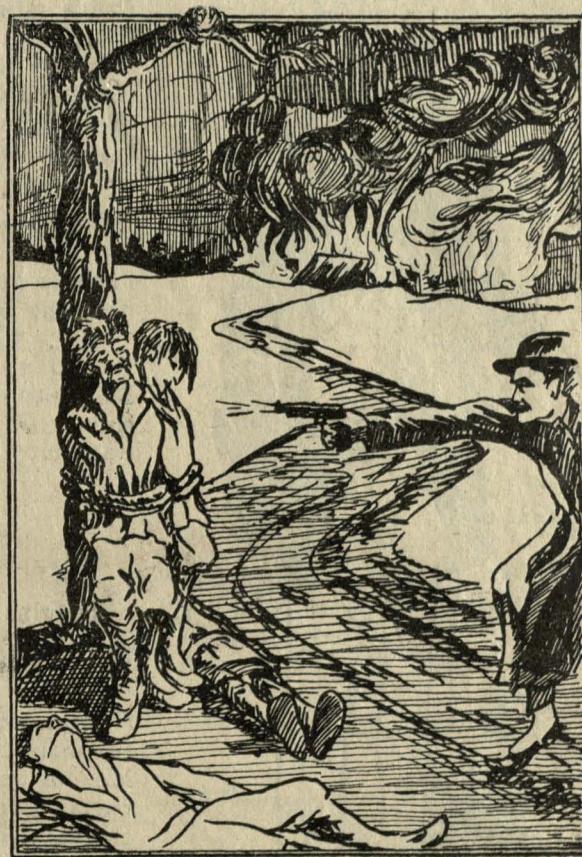

Сучасныя бандыты.

Абшарнік-палац Канстанты Развадоўскі, валадар маёнтку Людвікова, Драгічынскага пав., Берасьцейскага ваяв., даведаўшыся аб тым, што сялянка Матрунка Кравец адтрымала з Амэрыкі значнае адшкадаванье за свайго забітага на вайне мужа, уварваўся разам з хурманом увечары ў яе хату ў в. Ялоча. Напаўшы на Кравец, якая была адна ў хаце, і схапіўшы яе за горла, „прыраджоны валадар“ бандыт загадаў свайму хурману шукаць даляраў...

(„Беларуская Ніва“ 25. II 26 № 16)

Польскі барон Ян Бісьпінг на сваім судовым працэсе ў Варшаве сам прызнаўся: што ў канцы 1918 году асабіста падпаліў вёску Рымуцейцы (у Горадзеншчыне), ў якой было 27 хат і ўласнаручна застрэліў з рэвальвера аднаго селяніна, (а адзін селянін быў хворы на тыфус і згарэў у падпаленай Бісьпінгам хаце).

(„Беларуская Ніва“ 10. II. 27 № 11)

Дзе знайсьці „працу“?

Каля мясцовага рынку - галі спаткаліся два безработныя:

— Працуеш? — пытаецца адзін.

— Дзе там? — адказвае бядак.

— Дык зайдзі ў „Часовую Раду“ (гэтак цяпер завуць готэль Сакалоўскага на Нямечкай вуліцы).

— А што?

— Ды патрэбны там беларусы.

— Нашто?

— А чорт іх там ведае! Муси, каб „раду“ гэтую зрабіць.

— Але-ж я — расеец?...

— Якраз гэткія там і патрэбны. Сып, браце! Не марнуй часу.

— А нікто яшчэ ня ведае.
— А ні дух!
— Колькі-ж плацяць?
— Таргуйся і бяры наперад,
бо ашукаюць, як і мяне
Бадзяка.

На съледстве.

Съледчы судзьдзя робіць агляд месца, дзе быў зроблены праступак, а яго пісар запісвае ў пратакол:

“... на стале знайшлі бутэльку з зуброўкай...“

— Э, пачакайце, — кажа съледчы, — трэба-ж пакаштаваць, ці тут праўдзівая „зуброўка“? Гэта вельмі важна для справы,

Пакаштаваў і кажа:

— Пішэце, што „ў бутэльцы была „зуброўка“.

— Не, гэта, здаецца, ня „зуброўка“, а „пярцоўка“, — кажа пісар і здорава глынуў з бутэлькі.

— Ня можа быць!? — зьдзівіўся съледчы і яшчэ прылажыўся да бутэлькі.

— А што? „пярцоўка“ — стараўся пераканаць яго пісар і яшчэ глынуў са смакам.

Сыцінуш плячыма съледаваць, ды кажа:

— Пішэце ў пратакол, што настале знайшлі парожнюю бутэльку і ніяк не маглі даведацца, што ў ёй было.

Г. Л.

З баданьня.

Доўга я вачам ня верыў,
Як ад солтыса паперу
Адтрымаў учора зраныня
Каб ісьці ўраз на баданьне.

Хоць ня хочаш, ісьці трэба.
Ўзяў я ў торбу кусок хлеба,
Ускінүў, вось, на плечы клунак
І пайшоў на пастарунак.

Як прышоў я, — прывітаўся,
Ды ніхто не адазваўся,
Паглядзелі, як на звера,
Адчынілі нейкі дзъверы.

І упхнулі у катух,
Дзе смурод і цяжкі дух;
Цёмна, глуха і халодна, —
Цэлы дзень сяджу галодны,

А за што і сам ня знаю?
Ды надумаў: запытаю:
За што тут цярплю я зьдзек? —
Я нявінны чалавек!

„Хадзі, хаме, цябе клічуць, —
„Там табе грахі палічаць,
„Скажуць усё як і што?
„Там пазнаеш ты „за што“?

Завялі мяне ў пакоі
І дзяругаю якоюсь
Мне закрылі твар і вочы, —
Стала цёмна, як уночы.

Завалілі на падлогу;
Адзін б'ець, двух на падмогу
Мяне кіем акладаюць
І „прыйнайся!“ ўсё пытаюць.

Далей памяць адабрала.
Як прачхнуўся, ўжо сьвітала.
Гляджу ўвесь, як клёцка зьбіты,
Крывей уласнаю ablity.

Толькі мала аглядаўся —
За дзьвярмі хтось адазваўся:
Калі я не вінаваты, —
Каб ішоў сабе да хаты..

Янка М.

На „Крэсах Усходніх“.

Пан клапоціца на „крэсах“,
Аб чыіх ён інтарэсах? —
Можна бачыць і съляпому —
Не аб нашых жа вядома,
Воўчи зуб не памагае,
Дык палітыка другая
У яго, як бач, пасьпела —
Хвост пусьціць лісіны ў дзела;
Ходзіць, губкамі мыляе,
Констытуцыяй віляе,
Мажа губы, гладзіць вусы
Ён хахлу і беларусу:
„Мы вас любім, мы вам рады,
То чыноўнікі ўсе гады
Вас там крыждзілі дагэтуль —
Мы пакажам ім за гэта...
Вось вам цацак (папяровых),
Вось вам школы, вось вам мовы...
Ходзіць пан лісой — хітрушкай
Перад крэсаваю птушкай.
Беларус, глядзі на каркай,
Бо адчуеш сваім каркам,
Чаму пан такі стаў добры:
Кось-кось-кось — пакуль ў аглоблі,
Потым па баку дугою
Ды ў жывот яшчэ нагою.

Як ж я прыкра, але прауда.

Мікіта вязе воз збожжа. Калёсы пішчаць. Кабылка-бабулька часта становіцца. Мікіта, аднёю рукою, ўпёршыся ў ручку, папіхае, а другою съёбаете кабылку.
Куды гэта, Мікіта? — пытае Марцін.

— К папу. Ось жаню сына.

Прыходзь на вясельле.

— Каб ты запуставаў... Ці-ж ня можна было-б другі раз завязьці. Пэўна пудоў 20 будзе?

— „Дваццаць пяць“ — насілу прагаварыў Мікіта.

— А шмат яшчэ засталося? — зацікавіўся Марцін.

— „Дзе там засталося, пудоў пяць пазычыў. Але-ж цяпер вясна, як-небудзь крапіўка перакідаемся да новага“. (Як ня прыка, але прауда).

Сякі — такі.

Махорка.

Дзядзька з люлькай сеў ля хаты, йшлі па вуліцы салдаты.

— Добры вечар, дабрадзея!

Прыкурыць дай з люлькі тэй.

Прыкурылі — пашлі проч.

Дзядзька сплюнуў і бармоча:

— Ліхім ветрам занясло

На мяне такое зло —

Папяроскай, шарлатане,

Ўсю мафорку запаганіў.

П. Маслоўскі.

Стары і съмерць.

Прэ дзядок старэнкі з лесу
Дроў бярэмя, як падняць,
Чыста змучыўся, спацеўши
Сеў на ім адпачываць.

Сеў дый кажа: — „Эх, пакута!
Вось прыждаў пад старасць

лет...

Каб хутчэй як съмерць забрала
Мяне згэтуль на той съвет“.

Калі гляне — смерць пад бокам,
Аж затрояцца мой стары,

„Тут я,— кажа,— дабрадзею,
Чаго клікаў без пары?...

— Ды я вось... кажу... аб тое...

Стаў старэнкі лепятаць

— Бачыш вось... каб дроў бярэмя

Мне пасобіла падняць.

Міхась Васілёнок.

Крапіва.

Ігрышча.

Нешта сёньня у Агаты
Лямпа весела гарыць,
А людзей дык поўна хата, —
Так, як дзіверы зачыніць.

У яе, бач, грышча сёньня,
Дык сышлася вёска ўся;
Сыцёпка ціскае гармонік,
Той пішчыць, як парася.

А пад піск той сярод хаты
Дык аж стогнуць, бы арусь,
Скачуць хлопцы і дзяўчата —
Вобуй бацькаўскі дзяруть;

Ўсе сапуць, абліты потам,
Як улетку ў сенакосс;
Як каторы тупне ботам, —
Здэцца, зломіцца памост.

Як ідзе-ж Паўлінін Тодар,
Дык аж дзівіца ўжо ўсе:
Да работы, здэцца, лодар, —
Тут, як чорт яго нясе.

А вакол стаяць дзяўчата,
Шмат хлапцоў, мужчын, кабет,
Тут сынок ды тут і тата,
Тут і ўнучак, тут і дзед.

Між вялікіх лазяць дзеци,
Так, як мышы між снапоў,
Ім вядома ўсё на съвеце,
Хто што робіць з дзяцюкоў:

Дзе дзяўчыну хто аbnіме,
Пацалуе, ці ўшчыкне —
Не скаваешся за імі
Ты ні ў сенцах, ні ў гумнے.

Гоман, крык стаіць вялікі,
Съмех дзяўчат і дзяцюкоў,
Падчас лаянка і дзікі
Град адборных мацюкоў.

Бела-сіні, надта горкі
Лезе ў вочы, есьць да сълёз,
Душыць горла дым махоркі,
Самагон зрывает нос.

Вось — забава для вялікіх,
Вось — навука для малых:
Ў самагонцы, скоках дзікіх,
Ў мацюкох заместа кніг.

Дарадзіла.

«Клін — клінам выганяй!»
(народная прыказка).

Курыў Антон на печы люльку,
Крактаў, соп і ўсё смаркаўся,
А больш з за коміна на Юльку
Ён левым вокам углядаўся.

На лаве кужаль Юлька прала,
Антона ўчу́шы енк ды стогні,
Нязнаўши справа ў чым спыталася:
— Чаго ты войкаеш Антон?

— Жывот штось, ведаеш, бунтуець,
Мо' зельле маеш, дык давай,
А то хо ж болей паратуець...
А не, дык съмерці вось чакай!

Відаць, што Юлька зельле мела
Якое? (ня усім казаць)...
Як толькі Юлька з печы зълезла,
Дык перастаў Антон стагнаць.

Казалі толькі, што бяз мала
Ад тэй пары амаль за год
І Юлька крэпка, ох! стагнала;
| беднай ёй балеў жывот.

Я. Башкір.

Цікавае здарэнне.

Пан ехаў самаходам да двара.
Раптам, на завароце дарогі, ўбачыў
шофэр нейкага чалавака
са стрэльбай, а з боку яго ішоў
сабака. Чалавек гэты пасьпел
асьцерагчыся, адскочыўшы ў бок,
а сабака папаўся пад колы са-
маходу і згінуў на месцы.

Пан затрымаў машину і пы-
таеца ў таго чалавека:

— Перапрашаю, ці гэта ваш
сабака?

— Але, мой!

— Ці вы ёсьць яго праўны
ўласнік?

— Але, — я!

— Пераехал мы яго! Але,
здаецца мне, што гэты сабака
быў нядобрай пароды і на вель-
мі дарагі?

— Але, але!

— Ці хопіць вам за яго 20 зло-
тых адшкадаваньня?

— Хай будзе так!

Чалавек скаваў гроши ў кі-
шэнь, ветліва пакланіўся і хацеў
адыйсьці, а пан яму кажа на
развітанье:

— Перапрашаю, што папса-
ваў вам паляваньне...

— Паляванье? Якое там па-
ляванье?! Гэты сабака быў
вельмі стары і да ніякага паля-
ванья няздатны, — вось я яго
і вёў да лесу, каб яго самога
застрэліць.

Янка М.

РОЗЫНІЦА.

— Адгадай мне, Яўхім, чым
розвініца блыха ад падаткаў?

— Ніякае розвініцы: блыха ку-
саецца і падатак кусаецца!

— Не, я ведаеш! Есьць розві-
ніца: падатак грызе чалавека
праз увесь дзень, а блыха праз
ую ноч.

М. Г.

Жа балі.

На, вось, гэты цудоўны брыляントовы пярсыцёнак Каб яго набыць для цябе, дык звольніў з фабрыкі ізноў пяцьдзесят работнікаў.

(Mucha)

Ад чаго вецер?

- Скажы, дзядзька, з чаго вецер робіцца?
- Вось, дурань! Зірні ўгару, што там ёсьць?
- Неба!
- А ўнізе?
- Зямля!
- А пасярэдзіне?
- Дый нічога!
- Дык вось вецер дзьмухае, — скразіць!

С. Ч.

Ня будзь пэўным!

- Ты куды съпяшаешься?
- Лячу ў суд!
- Дык мы з табой няхутка ўбачымся?
- Чаму? — Я хутка вярнуся!
- Не, братка, ня можна ручацца. Мой адзін знаёмы пайшоў на пару гадзін, а вярнуўся... цераз два гады.

Ст. С.

У судзе.

Судзьдзя: — Ці ведаеш, што гусі вельмі кепска красыці?

Злодзей: — Але, ведаю, пане судзьдзя! Яны вельмі крычаць.

Чаму?...

— Чаму гэта ангельцы і немцы ня хочуць пусьціць Польшчу ў Лігу Народаў?

— Яшчэ Польшча не папала ў Лігу, а ўжо дала нам фігу, а калі будзе засядаць, дык дасьць нам цэлыя пяць.

Янка М.

Усё йдзе паводле новага календара.

Свякрай сварыцца з нявесткаю, ды зьневажае яе:

— Іш ты, брыда! якою была да шлюбу, та-
кой засталася й цяпер: абы ўбачыла дзе хлапца,
дык зараз жарты заводзіць!

— Што, мамка, наракаецце, — можа перад
шлюбам што недарэчнае зрабіла?

— А можа не?! На веснавога Міколу шлюб
бралі, а ў два тыдні пасля Вадохрышча хры-
сьціны былі

— Маўчы старая, — адгрызаецца нявестка.
У вас усё паводле старога календара, а я жыву
пановаму.

Стары Чмель.

На вуліцы.

— Трымайся, сынок, за сукенку, а то заста-
нешся!

— Калі-ж, мамка, сукенка вельмі кароткая,—
не дастану.

Гадзіннік — мой!

— Ах вось бяда!

— Якая?

— Ды вунь у таго пана, што ў зялёным ка-
плюшы, жулік нядаўна залаты гадзіннік вы-
цягнуў.

— Ну, а табе што да гэтага, чаго ты бядуеш?

— Як чаго?! Гэты гадзіннік, дык ужо быў
мой.

— Якім парадкам?

— Гэта-ж я прыбіраўся яго перш украсыць!

С. Ч.